

Jaarverslag Commissie van Toezicht

P.I.

LEEUWARDEN

2022

Inhoudsopgave	Pag.
Inleiding	3
1. De bestemming van de PI Leeuwarden	4
2. De commissie van toezicht	5
3. Het toezicht	5
3.1 De vergaderingen	6
3.2 Het maandcommissariaat	6
3.3. De beklagrechtspraak	7
3.4 De informele contacten	7
4. De inhoud van het toezicht	7
4.1 Het maandelijks overleg met de directie	7
4.2 Het maandcommissariaat	11
4.3 De beklagrechtspraak	12
4.3.1 De werkwijze	12
4.3.2 Rogatoire zaken	14
4.3.3 Het beroep bij de RSJ	14
4.3.4 De aantallen	14
4.3.5 Opvallende onderwerpen	15
5. Het informeel overleg met de vestigingsdirecteur	16
6. Algemene conclusie ten behoeve van het NPM-jaarverslag	16
7. Het management overzicht en het totaaloverzicht (KLAVER)	16

Inleiding

Met dit jaarverslag over 2022 legt de commissie van toezicht van de Penitentiaire Inrichting Leeuwarden (de PI) verantwoording af over en geeft ze inzicht in haar werkzaamheden in het kalenderjaar 2022.

Zoals hierna zal blijken, is ook het werk van de commissie van toezicht in 2022 nog beïnvloed door de coronapandemie en de beperkingen die daarmee gepaard gingen in zowel de samenleving als geheel als in de PI. De commissie van toezicht heeft er, gelet op het specifieke karakter van haar toezicht, bewust voor gekozen zo lang als mogelijk en verantwoord fysiek in de PI haar werkzaamheden uit te oefenen. De vestigingsdirecteur heeft de commissie daarin maximaal gefaciliteerd.

De commissie heeft haar maatschappelijk toezicht uitgeoefend op basis van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden als genoemd in de Penitentiaire Beginselenwet c.a. Ze deed dit middels het (maandelijks) overleg met de vestigingsdirectie, het optreden in de PI Leeuwarden van het maandcommissariaat, de zittingen van de beklagcommissie en last but not least een aantal informele contacten en bezoeken in de inrichting.

Het toezicht wordt, naar het lijkt en blijkt, ieder jaar veeleisender voor de leden van de commissie, voor de commissie als geheel, de directie en medewerkers van de PI. Veeleisender door bijvoorbeeld: een populatie gedetineerden die voor een deel kampt met persoonlijke en psychiatrische problematiek, die verdacht worden van of veroordeeld zijn voor ernstige delicten al of niet in georganiseerd verband, (dit laatste leidde niet zelden tot de GVM status). Maar ook toenemende regelgeving maakte toezicht complexer.

De relatie tussen commissie van toezicht en de vestigingsdirectie was in het verslagjaar (andermaal) zonder meer goed te noemen. In een open overleg en een sfeer van wederzijds vertrouwen konden alle relevante onderwerpen worden besproken. De inbreng van de commissie van toezicht is gewaardeerd en gerespecteerd.

De commissie spreekt haar waardering uit voor alle medewerkers in de PI voor de manier waarop zij hun lang niet altijd gemakkelijke werk hebben verricht. De commissieleden hebben hun werkzaamheden ondanks de corona-beperkingen mede door hun steun goed kunnen doen.

Leeuwarden, februari 2023
De commissie van toezicht,

Mr. L.Ph. den Hollander, voorzitter

1. De bestemming van de PI Leeuwarden

De bestemming van de PI Leeuwarden is bij ministeriele beschikking vastgesteld. Met de Ministeriële Bestemmingaanwijzing van 30 juni 2021, is aan de PI Leeuwarden de volgende bestemming toegekend:

- Van het perceel worden de afdelingen A en D met bijbehorende voorzieningen aangewezen als: - huis van bewaring, - inrichting voor mannen, - inrichting met gemeenschapsregime alsmede als inrichting met een normaal beveiligingsniveau;
- Van het perceel worden de afdelingen B en C met de bijbehorende voorzieningen aangewezen als: - gevangenis, - inrichting voor mannen, - inrichting met gemeenschapsregime alsmede als - inrichting met een normaal beveiligingsniveau;
- Van het perceel worden de afdelingen Z met de bijbehorende voorzieningen aangewezen als: - huis van bewaring en gevangenis, - inrichting voor mannen, - extra zorg voorziening (EZV), - inrichting met gemeenschapsregime alsmede als -inrichting met een normaal beveiligingsniveau;
- Van het perceel wordt afdeling E met bijbehorende voorzieningen aangewezen als: - huis van bewaring en gevangenis, - inrichting voor mannen, - afdeling met intensief toezicht (AIT), - inrichting met individueel regime, alsmede als - inrichting met een normaal beveiligingsniveau.

De onder 1 genoemde afdelingen worden tezamen aangeduid als Penitentiaire Inrichting Leeuwarden. De capaciteit van de inrichting is in het verslagjaar teruggebracht naar 266 plaatsen. Daarvan zijn 248 plaatsen als epc aangemerkt, 18 plaatsen als mpc. Alleen in geval van nood kan er gebruik gemaakt worden van de “buffercapaciteit” van 18 plaatsen, waardoor de maximale capaciteit uitkomt op 284.

Capaciteit P.I. Leeuwarden epc:	248
Capaciteit P.I. Leeuwarden mpc:	<u>18</u>
Capaciteit totaal:	266

2. De commissie van toezicht

De commissie van toezicht kende op 1 januari 2022 de volgende samenstelling:

- voorzitter: mr. L.Ph. den Hollander, gepensioneerd advocaat-generaal bij het Ressortsparket, lid sinds 1 november 2019;
- vicevoorzitter: dhr. L. Diepenhorst MPA, gepensioneerd commissaris van politie, lid sinds 1 mei 2010;
- mevr. M. Visser, re-integratieconsulent, lid sinds 1 januari 2008;
- mr. S.O. Roosjen, advocaat, lid sinds 1 maart 2008;
- mevr. P.D.F.M. van de Ven, gepensioneerd directeur instelling voor maatschappelijke dienstverlening, lid sinds 1 mei 2010;
- mr. drs. E.M.R. Groen-de Bruijn, bedrijfsleven, lid sinds 1 maart 2011;
- drs. S. Kort, gepensioneerd (huis)arts, lid sinds 1 oktober 2011;
- dhr. K. Renkema, gepensioneerd directeur penitentiaire inrichting, lid sinds 1 september 2012;
- mevr. drs. J. Slagter, GZ-psycholoog, lid sinds 1 april 2015;
- dhr. K. El Ouariachi, directeur re-integratie bedrijf, lid sinds 1 januari 2019;
- mr. K. Post, rechter, lid sinds 1 januari 2019;

In het verslagjaar is afscheid genomen van de leden mevr. P.D.F.M. van de Ven, Mevr. J. Slagter en dhr. K. Renkema. Als nieuwe leden zijn toegetreden:

- mevr. drs. E.A.M. Terpstra, GZ-psycholoog, lid sinds 1 maart 2022;
- dhr. J.P. Sluiter, gepensioneerd directeur Gevangenis museum, lid sinds 1 juni 2022;
- mevr. J.M. Veel, regiosecretaris Reclassering Nederland, lid sinds 1 september 2022.

Als ambtelijk secretaris, tevens secretaris van de beklagcommissie, is mevr. E. Heebink aan de commissie van toezicht verbonden. Mevr. D. Postma is als plaatsvervangend secretaris benoemd. De administratie wordt verzorgd door mevr. K.E. Journee-Nieuwhof en mevr. K.A. Zeinstra.

Door de voorzitter zijn in het verslagjaar de voortgangsgesprekken met de leden van de commissie van toezicht weer opgestart nadat die in de coronaperiode hadden stilgelegen. In het najaar van 2022 zijn er vier gesprekken gehouden en voor 2023 zijn de overige gesprekken ingepland.

3. Het toezicht

De “instrumenten” waarmee de commissie van toezicht haar taken uitvoert zijn conform wet- en regelgeving:

- a. de maandelijkse vergadering met de vestigingsdirectie;
- b. het optreden van de maandcommissaris;
- c. zittingen van de beklagcommissie en
- d. het informele overleg van de voorzitter en vicevoorzitter met de vestigingsdirecteur.

De commissie van toezicht van de PI heeft in het verslagjaar een mini-audit over het onderwerp “celinspecties” gehouden. De werkwijze hiervoor is vastgelegd in een auditreglement. Op de vergadering in december is deze audit besproken en zijn de conclusies en aanbevelingen van werkgroep overgenomen door de commissie van toezicht. De directeur zal begin 2023 een reactie geven op deze audit.

De commissie van toezicht heeft in het verslagjaar enkele vergaderingen van de Gedeco met de directie bijgewoond.

3.1 De vergaderingen

De commissie van toezicht vergaderde met de vestigingsdirectie op:

19 januari 2022
 16 februari 2022
 16 maart 2022
 20 april 2022
 18 mei 2022
 8 juni 2022
 20 juli 2022
 17 augustus 2022
 21 september 2022
 19 oktober 2022
 16 november 2022 en
 21 december 2022

De leden van de commissie waren als regel allen bij de vergaderingen aanwezig. De vestigingsdirectie werd vertegenwoordigd door de vestigingsdirecteur.

De agenda voor de vergaderingen werd in overleg tussen secretaris en voorzitter samengesteld. De notulen zijn door de secretaris opgemaakt en in de volgende vergadering besproken en vastgesteld. Vaste onderdelen van de agenda waren: * mededelingen van de vestigingsdirectie, * verslag door de maandcommissarissen, * verslag van de zittingen van de beklagcommissie, *accent van toezicht en * nieuws uit de Klankbordgroep CvT's.

3.2 Het maandcommissariaat

Het maandcommissariaat is bij toerbeurt ingevuld door de leden van de commissie van toezicht. De vaste leden van de beklagcommissie waren hiervan uitgezonderd. De maandcommissaris bezocht met een frequentie van 2 x per maand (en zo nodig vaker) een dagdeel de PI om op de afdelingen in persoonlijk contact met de gedetineerden in gesprek te gaan. Zo nodig of gewenst kan de maandcommissaris met het afdelingshoofd overleggen om de daarvoor in aanmerking komende klacht direct op te lossen.

Sommige meer algemene thema's uit de gesprekken met gedetineerden zijn geagendeerd voor de vergadering van de commissie van toezicht met de directie. Vast onderdeel van het bezoek van de maandcommissaris is geweest een bezoek aan de isoleercellen, om zich daar in een persoonlijk contact te laten informeren over de bejegening en het welbevinden van de gedetineerde. Enkele leden van het maandcommissariaat van de commissie van toezicht hebben in 2022 verschillende keren een overleg van de directie met de Gedeco bijgewoond.

Zonder in de bevoegdheden van de directie te treden konden zij daar desgewenst uitleg of toelichting geven op taken en werkwijze van de commissie van toezicht.

3.3 De beklagrechtspraak

Met een frequentie van als regel 2 x per maand hield de beklagcommissie uit de commissie van toezicht in de PI zittingen voor de behandeling van ingediende klachten van gedetineerden. De zittingen werden beurtelings voorgezeten door de juristen uit de commissie, die in het dagelijks leven deel uitmaakten c.q. hadden uitgemaakt van de rechterlijke macht. Uit de commissie waren twee vast aangestelde leden als “bijzitter”, die bij verhindering zijn vervangen door een lid uit de commissie van toezicht.

In 2022 heeft de beklagcommissie 26 zittingen gehouden. De voorbereiding van de zitting gebeurde door de secretaris, zo gewenst of noodzakelijk in samenwerking met de juridisch medewerker van de directie van de PI. De beklagcommissie deed in het overgrote deel van de beklagbehandeling na kort overleg in raadkamer mondeling uitspraak. Schriftelijk uitspraak is gedaan in bijzondere zaken. De mondelinge uitspraak is door de secretaris op schrift uitgewerkt, wanneer door directie of gedetineerde beroep werd ingesteld bij de RSJ. Een overzicht van de klachten naar aard en aantal is te vinden in de bijlagen bij dit verslag.

In het verslagjaar is meer dan voorheen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zaken enkelvoudig door de voorzitter van de beklagcommissie af te doen. Het gaat hier om zaken die ofwel eenvoudig van aard waren, ofwel om zaken die kennelijke niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond waren. (art. 62 lid 2 Pbw). H

3.4 De informele contacten

De voorzitter en/of vicevoorzitter van de commissie van toezicht hadden een aantal malen een informeel overleg met de vestigingsdirecteur, waarbij onder meer juridische vragen over de bevoegdheden van de directeur en de interpretatie van bepaalde artikelen uit de PBW in abstracto en dus los van concrete zaken werden besproken.

4. De inhoud van het toezicht

In dit onderdeel van het jaarverslag wordt (beknopt) ingegaan op de inhoud van de diverse onderdelen van het toezicht dat in het verslagjaar is uitgeoefend.

4.1 Het maandelijks overleg met de directie

Dit overleg is het afgelopen jaar meestal gecombineerd met de CvT-vergaderingen en daarnaast is enkele keren sprake geweest van een afzonderlijk overleg met de directie.

Bij het maandelijks overleg in januari bleek dat het invullen van de roosters problematisch was vanwege de vele besmettingen onder het personeel. Door de inrichting is getracht zoveel mogelijk een normaal dagprogramma aan te bieden. Ook zijn er verschillende gedetineerden

in quarantaine geplaatst vanwege besmettingen. Het beleid is om alleen gedetineerden die besmet zijn met het Covidvirus in quarantaine te plaatsen en niet meer de hele afdeling. De maandcommissarissen werden in de gelegenheid gesteld de inrichting te bezoeken en werden gewaarschuwd indien er op een afdeling sprake was van een besmetting.

Het incident in de PI Rotterdam, waarbij gedetineerden in opstand kwamen tegen de opgelegde coronamaatregelen, is besproken. De directeur achtte het niet waarschijnlijk dat een dergelijk incident in de PI Leeuwarden zou kunnen plaatsvinden. Het contact met de gedetineerden hierover was goed. Ook in de PI Leeuwarden zijn beperkte incidenten geweest waarbij gedetineerden niet ingesloten wilden worden omdat ze het niet eens waren met de opgelegde coronamaatregelen. Deze incidenten zijn met een goed gesprek opgelost. Door personeelsgebrek konden sommige activiteiten geen doorgang vinden en dat zorgde voor onrust.

Bij het overleg in februari is het rapport van het Caloc besproken. Dit rapport betrof een onderzoek naar een suïcide in het verslagjaar. Uit dit rapport blijkt dat de inrichting, voorafgaand aan de suïcide, alle mogelijke zorg heeft verleend voor de betrokkene en niet in gebreke is gebleven. Het incident is daarom geclassificeerd als een complicatie. De directie heeft op eigen initiatief een onderzoek laten instellen naar de laatste vier vergelijkbare incidenten. De bedoeling is dat in dat onderzoek alle procedures vanuit een ander gezichtspunt onder de loep genomen worden.

De directie heeft tijdens de laatste beklagzitting verzocht om AIT-gedetineerden niet in de zittingszaal te horen maar op de AIT-afdeling. De beklagcommissie heeft gesteld hier niet aan mee te willen werken. Het veiligheidsargument gaat op voor alle gedetineerden en er kan indien nodig en met instemming van de voorzitter, een bewaker in de zittingsruimte aanwezig blijven. Het uitgangspunt is en blijft dat de zitting niet op de afdeling wordt gehouden, tenzij er individuele redenen zijn om hiervan af te wijken, bijvoorbeeld omdat er sprake is van bijzondere toezichtmaatregelen. Het blijft in individuele gevallen mogelijk indien er gemotiveerd aangegeven wordt waarom het noodzakelijk geacht wordt.

De consequenties van het afschaffen van de sanctiekaart zijn besproken. Door de beklagcommissie wordt aan dit onderwerp extra aandacht besteed bij de behandeling van dergelijke klachten. Speciaal heeft de zwaarte van de sanctie de aandacht van de beklagcommissie. Door het afschaffen van de sanctiekaart dient de directeur in het vervolg de opgelegde sanctie te motiveren. Dat kan in de praktijk betekenen dat twee gedetineerden voort hetzelfde feit verschillend worden bestraft vanwege van elkaar verschillende persoonlijke omstandigheden. Er is nu sprake van individueel straffen wat betekent dat de directie een zwaardere motiveringsplicht heeft. Deze nieuwe werkwijze is het gevolg van de invoering van de Wet Straffen en Beschermen.

Uit de verslagen van de maandcommissaris blijkt dat er onduidelijkheid bestond over het al dan niet verstrekken van postzegels door de inrichting. Door de inrichting is een memo over de werkwijze met betrekking tot de verstrekking van postzegels verspreid. Door de commissie is meegedeeld dat er verschillende manieren zijn om een klacht in te dienen. Namelijk:

1. Een klacht voldoende gefrankeerd rechtstreeks versturen naar de Commissie van Toezicht;
2. Een klacht meegeven aan de maandcommissaris bij bezoek aan de inrichting;
3. Een klacht laten indienen door een advocaat;

4. Op grond van artikel 61 lid 2 Pbw kan een klacht door tussenkomst van de directeur ingediend worden, waarbij de directeur zorgdraagt voor de dagtekening i.v.m. de termijn van indiening zoals bedoeld in artikel 61 lid 5 Pbw. In dit geval dient een gedetineerde zijn klacht in de daarvoor bestemde bus in de inrichting te deponeren. De inrichting heeft in artikel 4.5.3. van de Huisregels bepaald dat zij, indien een gedetineerde over onvoldoende gelden beschikt en niet in de gelegenheid is inkomsten te verwerven uit arbeid, op verzoek van de gedetineerde, éénmaal per week van rijkswege de portokosten verstrekt.

Bij het bezoek van de maandcommissarissen aan de iso in maart bleek dat er sprake was van een taalbarrière waardoor er moeilijkheden ontstonden omdat klager niet begreep wat er van hem werd gevraagd. Omdat de maandcommissaris met de gedetineerde kon communiceren in zijn eigen taal (Arabisch) kon opheldering gegeven worden. De directeur deel mee dat de inrichting in dergelijke gevallen de beschikking heeft over de tolkentelefoon en een vertaalapparaat.

Door de directeur wordt meegedeeld dat de inrichting in toenemende mate te maken heeft het pogingen tot invoer van contrabande door middel van drones of tennisballen die over de muur gegooid worden. In de inrichting is naar de gedetineerden gecommuniceerd dat er fors gestraft gaat worden als blijkt dat een gedetineerde iemand van buiten heeft benaderd om via een drone drugs naar binnen te brengen.

Op maandagmiddag 21 maart 2022 was er een brand in de keuken op de E-vleugel en is het dagprogramma stilgelegd. De keuken is nagenoeg volledig uitgebrand en niet meer bruikbaar. De gedetineerden zijn over de situatie geïnformeerd en gelukkig hebben medewerkers of gedetineerden geen nadelige gevolgen ondervonden van de brand. Het herstellen van de keuken is direct opgestart. Gedetineerden zijn zo nu en dan gecompenseerd met een extra maaltijd.

Het opschorten van E-Mates in april heeft in de inrichting geen onrust veroorzaakt en er zijn hierover geen klachten ontvangen. Het emailprogramma werd veel gebruikt door de gedetineerden. Er is landelijk geen regeling getroffen om E-Mates te vervangen. Gedetineerden kunnen nu geen mail meer ontvangen.

In mei is de notitie Arbeid in de P.I. Leeuwarden van dhr. Diepenhorst besproken. Deze notitie is opgesteld vanwege vragen vanuit het maandcommissariaat over de arbeid en met betrekking tot het arbeidsloon was een verduidelijking van de regels nodig. De notitie is aangepast aan de nieuwe regelgeving met name gelet op de nieuwe Wet Straffen en Beschermen. De notitie is bedoeld om aan te geven hoe wet- en regelgeving in elkaar zit en kan gebruikt worden als een handreiking voor de maandcommissaris en de beklagcommissie. Het arbeidsreglement van de P.I. Leeuwarden zal worden aangepast en deze notitie zal daarbij meegenomen worden. De directeur zal, nadat het arbeidsreglement is herzien, met een nadere notitie komen. Daarin zullen ook de vragen over de termijnen bij ziekmelding, de vergoedingen in de gevallen dat er incidenteel of structureel geen arbeid beschikbaar is en de situatie bij een disciplinaire straf, worden meegenomen.

Tijdens de juni bijeenkomst komt naar voren dat, volgens sommige gedetineerden, in geestelijke verzorging binnen de inrichting onvoldoende voorzien wordt. Geestelijke verzorgers zijn in dienst van DJI en worden uitgezonden door hun kerkgenootschap. De commissie van toezicht heeft hierover geen bevoegdheid en kan alleen aandacht vragen voor de situatie bij de directeur en/of DJI.

Het bezoek van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd was gepland op 8 september 2022. Nadat dit bezoek in eerste instantie was uitgesteld heeft de IGJ op een later tijdstip het bezoek voor het verslagjaar geannuleerd.

In september blijkt dat de MPC-capaciteit is afgeschaald vanwege problemen met de personele bezetting. Tot 1 januari 2022 zijn er 24 plaatsen uit de capaciteit gehaald. Het avondprogramma voor de maand oktober is ingetrokken en per maand zal worden bekeken of een avondprogramma weer mogelijk is. Wel is het dagprogramma zodanig aangepast dat het voldoet aan de wettelijke vereisten. Het is de bedoeling om zo snel mogelijk weer op te schalen.

Door de directeur wordt in oktober meegedeeld dat aan een advocaat te toegang tot de inrichting is ontzegd na constatering van een aantal onregelmatigheden aan het eind van een bezoek. Door de inrichting is een melding gedaan bij de deken van de Orde van Advocaten. Nadat door de deken is geconstateerd dat er geen tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen heeft plaatsgevonden, is de ontzegging weer opgeheven.

In november heeft het waarnemend Hoofd Zorg bij de PI Leeuwarden een update gegeven over de stand van zaken bij de medische dienst.

Er is een aantal ontwikkelingen die zorgen voor een toename van de zorgvraag. De populatie in de PI's wordt ouder en daar wordt op geanticipeerd. De vraag is welke faciliteiten er geboden kunnen worden bij de diversiteit en de toename van de zorgvraag. De meeste klachten van de gedetineerden gaan over de medicatie. Aan de wensen en de verwachtingen kan niet altijd worden voldaan. Ook is er sprake van een eigen beoordeling door de arts in een PI. Deze beoordeling kan afwijken van de beoordeling door de arts in de vorige PI en dat kan voor verwarring zorgen. Bijvoorbeeld als een ander medicijn wordt voorgeschreven dan voorheen, ook al is dat medicijn net zo goed als het eerder voorgeschreven medicijn. Door de aanstelling van enkele psychologen in deeltijd is de PI Leeuwarden qua formatie weer op sterkte. Er is nog wel sprake van een inwerkfase voor de psychologen. De zorgvraag is beoordeeld op prioritering, zodat de achterstand is ingelopen. Indien noodzakelijk wordt er gelijk zorg verleend. Er zijn korte lijnen met de afdelingen. De procedures worden goed gevolgd en dat geeft duidelijkheid.

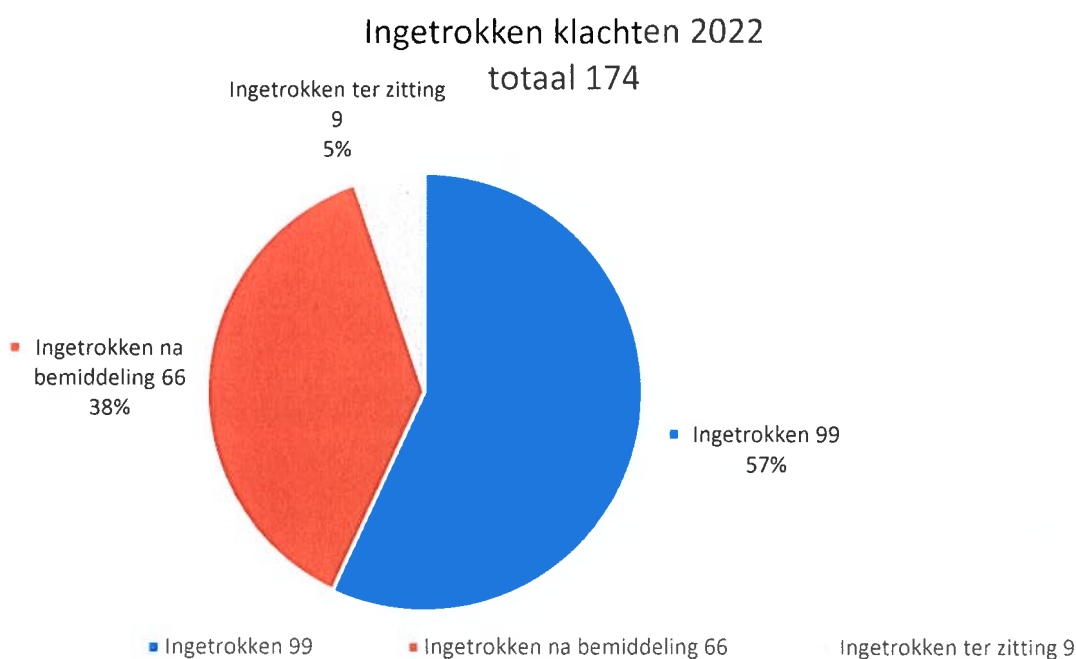
Het RSJ-advies Racisme en discriminatie in detentie en de notitie hierover van de directie worden besproken tijdens de vergadering in november. Daarbij is gediscussieerd over het aanstellen van een vertrouwenspersoon door de inrichting. Voorzien wordt dat deze vertrouwenspersoon door de gedetineerden wordt gezien als werkzaam voor de inrichting en het lijkt meer voor de hand te liggen om de CvT uit te breiden met een vertrouwenspersoon. Vast gesteld wordt dat dit al geregeld is binnen de bestaande structuur van de CvT. Op grond van artikel 59a Pbw vallen ook klachten over bejegening, waaronder discriminatie en racisme, onder de bevoegdheid van de CvT. De maandcommissaris kan daar nu ook al in bemiddelen en daar hoeft geen nieuwe functionaris voor aangesteld te worden. In de inrichting maken de **onderwerpen** racisme en discriminatie onderdeel uit van een bredere wijze waarop

omgegaan wordt met gedetineerden. Deze onderwerpen moeten er niet uitgelicht worden ten koste van andere onderwerpen. De hoofdzaak is dat er sprake is van een veilige werkomgeving waarbij mensen aangesproken kunnen worden op gedrag en daarmee op discriminatie of racisme. Dit onderwerp komt in 2023 terug op de agenda van de CvT.

Het proces om te starten met het digitaal verstrekken van de stukken voor de CvT via eSWF, verloopt moeizaam vanwege problemen met de technische ondersteuning. Ook wordt door een lid melding gemaakt van het feit dat hij, nadat hij was ingelogd, ook stukken van een ander departement kon bekijken. Dit roept de vraag op hoe het met de beveiliging van de stukken zit in de samenwerkruimte. Dit is gemeld bij de technische ondersteuning en de verwachting is dat we begin 2023 kunnen starten met het werken met de eSWF.

4.2 Het maandcommissariaat

Het maandcommissariaat is in 2022 door de leden van de commissie van toezicht die niet betrokken zijn bij de beklagrechtspraak, ingevuld. Gemiddeld is 2 x per maand een dagdeel besteed aan het bezoeken van gedetineerden, die om een gesprek met de maandcommissaris hadden gevraagd. In het verslagjaar zijn 10 sprekersbriefjes afgehandeld door de maandcommissaris en 144 klachten door gedetineerden bij het secretariaat gemeld en door de maandcommissaris behandeld. Van dat aantal zijn 66 klachten na die bemiddeling ingetrokken. Niet altijd lukte het om het aantal aangevraagde gesprekken in één dagdeel af te werken. De facilitering van de maandcommissarissen door het personeel was goed. Waar mogelijk hebben de maandcommissarissen door bemiddeling geprobeerd formele klachtprocedures te voorkomen. Juist het (administratief) informele karakter van het werk van de maandcommissaris maakt deze wijze van klachtbehandeling heel effectief en efficiënt. De maandcommissarissen brachten in de maandelijkse vergaderingen verslag uit van hun werkzaamheden en bevindingen. Als de klachten duiden op een meer structurele achterliggende problematiek die door meer gedetineerden werd ervaren, agendeerde de commissie van toezicht dat thema voor de overlegvergaderingen met de directie.



4.3 De beklagrechtspraak

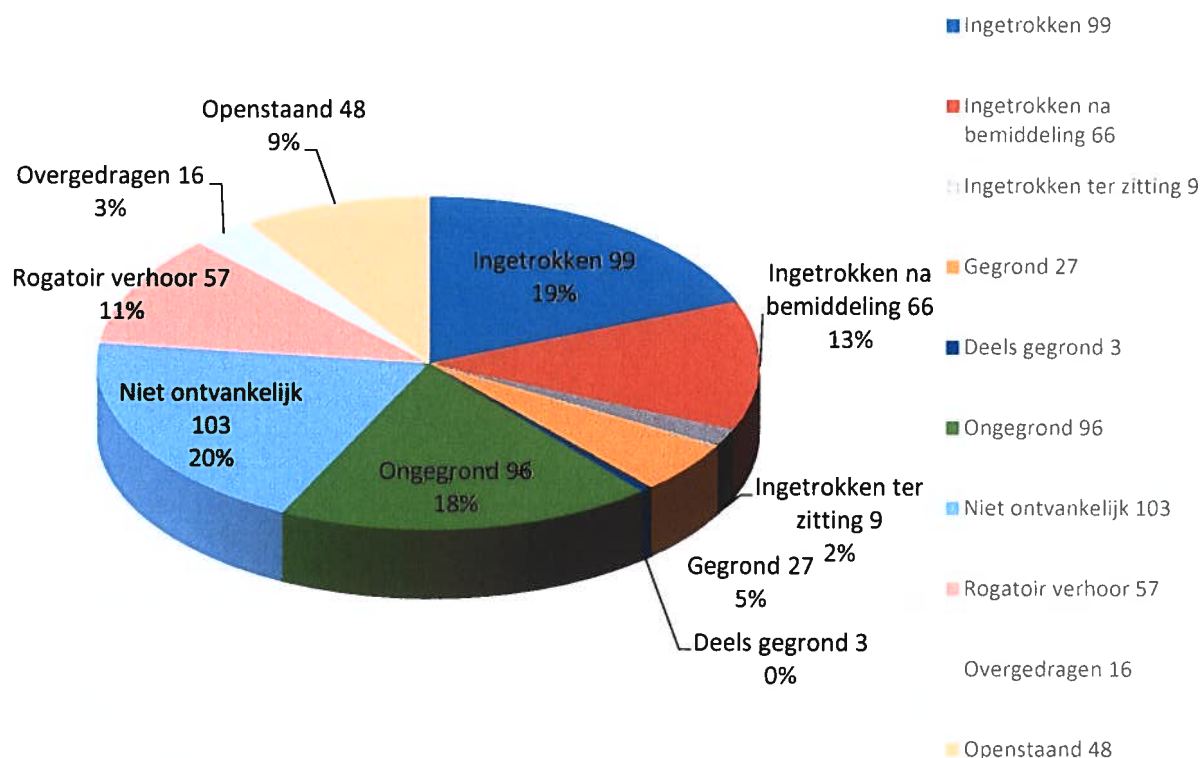
4.3.1. De werkwijze.

Naar gewoonte hield de Beklagcommissie 2x per maand en wel op de donderdagmorgen zitting in de PI Leeuwarden. De zittingen zijn beurtelings voorgezeten door mr. L.Ph. den Hollander en mr. K. Post. Als bijzitters fungeerde de leden Visser en Diepenhorst.

De Beklagcommissie hield om reden van efficiency als regel meervoudig zitting. De agendering van de beklagzaken is verzorgd door de secretaris, al of niet na overleg met de voorzitter van de beklagcommissie. Klachten van medisch-inhoudelijke aard zijn via het secretariaat terugverwezen met informatie over de te volgen route door de gedetineerde. Klachten over overplaatsing werden op vergelijkbare wijze terugverwezen met informatie over de positie van de selectiefunctionaris.

De beklagcommissie heeft ook in het verslagjaar in het overgrote deel van de zaken na kort raadkameroverleg mondeling uitspraak gedaan. Schriftelijk uitspraak is gedaan, al of niet op verzoek van of namens de gedetineerde, in meer ingewikkelde zaken. Als na mondelinge uitspraak door een partij beroep is aangetekend is de uitspraak op schrift uitgewerkt door de secretaris.

Overzicht klachten 2022
Aantal klachten 531



Overzicht klachten 2022

	Gegron	Ongegron	Deels ongegron	Overgedragen	Niet Ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Openstaand	Totaal Klachten	Totaal Grieven	Totaal
Activiteiten (arbeid)		3				10	9			1	1	22	2	24
Activiteiten (div.)	2				3	1	2				1	9		9
Activiteiten (lucht)		1			1	2						4		4
Activiteiten (sport)						1	5				1	7		7
Behandeling					6	7	7		1	4		20	5	25
Bejegening		1				1	5					5	2	7
Bewegingsvrijheid		1										1		1
Compensatie								1				1		1
Contact buitenwereld (bellen)	1	6				4	1					11	1	12
Contact buitenwereld (bezoek)	1				3	3	4				2	13		13
Contact buitenwereld (post)	1					4	2				5	12		12
Controle	1	2			1	2	1	1				8		8
DBT	2		1		23	10	4				1	41		41
Disciplinaire straf	12	34	2		2	13		2			6	70	1	71
Informatie/procedure		1			5	4	1	1			1	12	1	13
Nog onbekend					3	4	1				2	9	1	10
Ordemaatregel	3	24		1	5	4		2			4	43		43
Persoonlijke voorwerpen	2			3	27	4	5				4	45		45
Regime	2	6			6	3		1			4	22		22
Rek.courant / Zak- en kleedgeld		3			1	3					1	8		8
Rogatoir verzoek				4		8			56		13	81		81
Selectie/overpl. (ext)		1			3	1						5		5
Selectie/overpl. (int)		8			4	3	3	1			2	21		21
Transport														
Verlaten inrichting		2			1	1	2					5	1	6
Verzorging (div)		1			9	5	4					16	3	19
Verzorging (gods./levensovert.)						1	2					3		3
Verzorging (medisch)		2		8			4			1		14	1	15
Verzorging (pers.)							4			1		5		5
Totaal aantal klachten	27	96	3	16	103	99	66	9	57	7	48	513	18	531

4.3.2. Rogatoir

In 2022 zijn 81 verzoeken binnengekomen en afgehandeld voor een rogatoire behandeling. Door de Beklagcommissie zijn in datzelfde jaar 79 verzoeken aan beklagcommissies in andere inrichtingen gedaan. De beklagcommissie vraagt zich af waarom het rogatoir horen anno 2022 nog steeds niet digitaal kan plaatsvinden.

4.3.3. Het beroep bij de RSJ

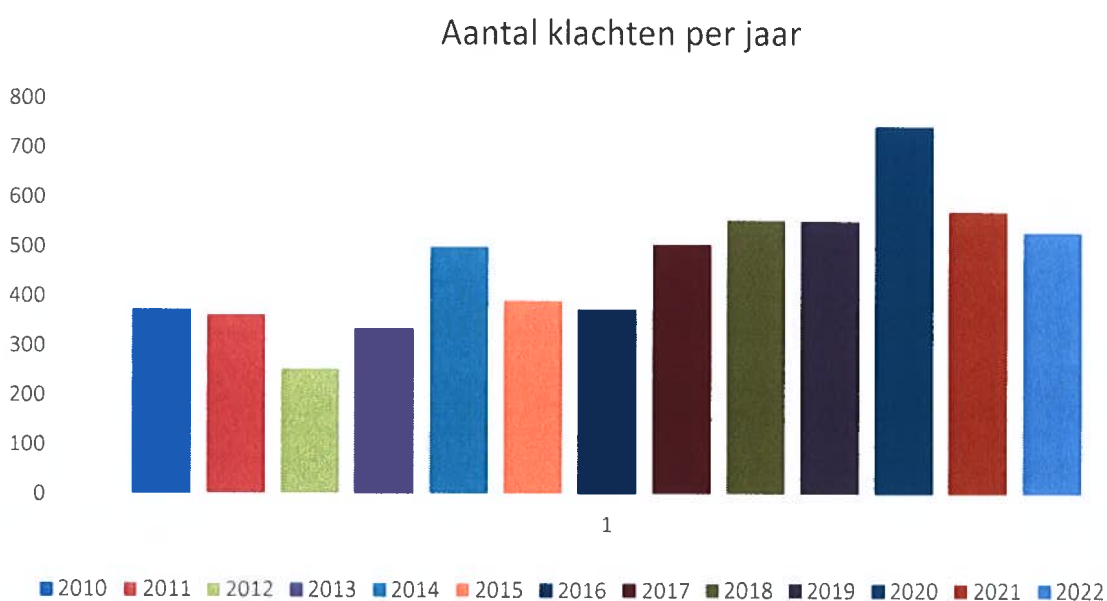
In 44 uitspraken van de Beklagcommissie is door de klager beroep ingesteld bij de RSJ. Van deze beroepen zijn er 4 niet-ontvankelijk verklaard, is er 1 ongegrond verklaard en in 39 beroepen moet de RSJ nog uitspraak doen. De lange doorlooptijd van beroepzaken wordt door de beklagcommissie, met name voor gelijksoortige zaken, als ernstig belemmerend ervaren. De directie heeft in het verslagjaar 8 keer beroep ingesteld tegen een beslissing van de beklagcommissie. Van die beroepen zijn er 2 niet-ontvankelijk verklaard en in de overige 6 beroepzaken moet de RSJ nog uitspraak doen.

De werkzaamheden van de beklagcommissie zijn besproken in de maandelijkse vergadering van de commissie van toezicht. Uitspraken van de RSJ (met een bijzonder aspect) zijn afzonderlijk in de beklagcommissie besproken.

De klachten zijn geregistreerd in het landelijk registratiesysteem KLAVER.

4.3.4. De aantallen

Het aantal klachten in het verslagjaar zit op het niveau van 2018 en 2019 en 2021. De toename van de klachten in 2020 is waarschijnlijk veroorzaakt door Covid-19 en de ingebruikname van de Afdeling Intensief Toezicht (AIT) in de PI Leeuwarden.



4.3.5 Opvallende onderwerpen

Ook in dit verslagjaar waren er een groot aantal klachten over de gevolgen van de landelijke coronamaatregelen in de PI. Zo werd geklaagd over het aangepaste dagprogramma (bv. de gevolgen van compartimentering, waardoor er volgens klagers in de praktijk minder of soms geen tijd voor bepaalde activiteiten was, zoals douchen na arbeid of voldoende luchten). Ook klachten over het skypen, beeldbellen, quarantainemaatregelen, geen afstand (kunnen) houden etc. kwamen zowel bij de maandcommissarissen als in de beklagcommissie aan de orde.

Opgemerkt dient daarbij te worden dat, voor zover de klachten betrekking hadden op algemeen geldende maatregelen in de PI, die in het algemeen niet onder het bereik van art. 60 Pbw vielen en daarom niet-ontvankelijk zijn verklaard.

Opvallende onderwerpen in het klachten waren ook in 2022 de klachten over de winkelvoorziening w.o. klachten over kwaliteit van de goederen, prijzen van de goederen en onoverzichtelijkheid van de financiële afwikkeling van leveringen en/of retourzendingen. Deze klachten zijn door de beklagcommissie (mede) bezien in het licht van de uitspraken van de RSJ waarin de winkelvoorziening, in bijzondere gevallen, wordt aangemerkt als onderdeel van de zorgplicht van de directeur.

Een derde onderwerp dat regelmatig terugkeerde is het zoek raken van kledingstukken of andere eigendommen van een gedetineerde bij verplaatsing naar of vanuit de PI. Het is de beklagcommissie opgevallen dat in de verschillende PI's van elkaar afwijkende lijsten worden gebruikt voor het noteren van de van een gedetineerde ingenomen goederen. Het zou o.i. wenselijk zijn als in alle PI's in Nederland dezelfde lijsten en formulieren worden gebruikt. Een vierde opvallend onderwerp waren de klachten van gedetineerden die in het zogenaamde GVM-regime waren geplaatst en zich beklagden over het feit dat zij niet langer maandelijks werden gehoord door de directeur in het kader van de maandelijks toetsing van de opgelegde GVM-maatregelen. De beklagcommissie heeft zich in haar uitspraken op het standpunt gesteld dat met de invoering van een nieuwe GVM-circulaire per 1 augustus 2021, de verplichting van de directeur om een gedetineerde maandelijks te horen is komen te vervallen. In haar uitspraken is de beklagcommissie voorbij gegaan aan de, tot dan toe, bekende uitspraken van de RSJ hierover. In haar uitspraak van 13 december 2022 heeft de RSJ de visie van de beklagcommissie bevestigd met aanvulling van de gronden.

Als Accenten van Toezicht voor de CvT zijn, net als in het jaarplan van 2022, in het jaarplan van 2023 opgenomen: de AIT, de ontwikkeling van de bemiddeling ex art. 59a Pbw en de consequenties van de afschaffing van de sanctiekaart omdat deze onverminderd van belang en relevant zijn.

5. Het informele overleg met de vestigingsdirecteur

In het verslagjaar hebben de voorzitter en vicevoorzitter van de commissie van toezicht een aantal malen een informeel gesprek gehad met de vestigingsdirecteur en één van zijn plaatsvervangers. Die gesprekken waren vooral bedoeld om meer informeel over relevante thema's van gedachten te wisselen. In het verslagjaar zijn die gesprekken ook benut om onder meer de aanhoudende zorg over de kwaliteit van de klachtdossiers opnieuw onder de aandacht te brengen. Voorts is een aantal juridische vraagstukken en de invoering van de Veegwet en de consequenties daarvan voor het dagelijks werk in de PI besproken.

6. Algemene conclusie ten behoeve van het NPM-jaarverslag

De maandcommissarissen bezochten als onderdeel van ieder bezoek aan de PI de gedetineerden in de isolatie-/ strafcellen. In een persoonlijk contact is geïnformeerd naar het welbevinden van de gedetineerden en de door hen ervaren zorg door het personeel. Klachten over de verzorging waren er zelden of nooit. Als er bij zo'n bezoek klachten door de gedetineerden werden geuit ging dat over de reden van de plaatsing in de strafcel. De maandcommissaris informeerde dan de gedetineerde over hoe hiermee om te gaan. Bij de behandeling van beklagzaken is de beklagcommissie in het bijzonder attent geweest op situaties waarin gedetineerden nadeel ondervonden in de ten uitvoerlegging, maar waarin eigen handelen hen geen mogelijkheid bood die situatie te beïnvloeden, dan wel daarvoor verantwoordelijkheid te nemen (zo is bij onverwachte overplaatsing volgens vigerend beleid geen teruggave mogelijk van de kosten van de versproducten van de boodschappen. Daarmee kan dat onder omstandigheden een soort risico- aansprakelijkheid worden voor de gedetineerde. De beklagcommissie heeft gemeend hierin bij uitspraak een grens te moeten trekken in het belang van de gedetineerde). Cumulatie van straffen en maatregelen heeft zich naar oordeel van de commissie van toezicht in het verslagjaar niet in niet-toelaatbare vorm voorgedaan.

7. Het managementoverzicht en het totaaloverzicht (KLAVER)

(zie bijlagen)

Dit verslag is opgesteld door de secretaris van de commissie van toezicht, mevrouw E. Heebink en is, na te zijn voorgelegd aan de leden van de commissie, vastgesteld op 18 februari 2023.

Managementoverzicht - werkvoorraden

CvT Bureau Leeuwarden - P.I. Leeuwarden

2022	Uitstroom														eind voorraad					
	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom grief	grief naar klacht	totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom grief	doorloop tijd	gegrond	ongegrond	deels grond	overgedragen	niet ontvankelijk		ingetrokken	ingetrokken na bemiddeling	ingetrokken ter zitting	afdoening na rogator	grief afgedaan
januari	128	51	44	7	0	63	57	6	100	2	14		1	16	17	3		8	2	116
februari	116	80	78	2	0	82	78	4	39	3	7		1	39	7	18		6	1	114
maart	114	31	31	0	2	65	62	3	59	3	18		4	11	20	2	1	4	2	80
1e kwartaal	128	162	153	9	2	210	197	13	66	8	39		6	66	44	23	1	18	5	80
april	80	69	69	0	0	35	34	1	85	4	5		1	8	11	6				114
mei	114	59	54	5	0	59	56	3	44		7	3	3	8	8	15	3	12		114
juni	114	44	43	1	0	31	31	0	52	3	6		1	6	7	4	3	1		127
2e kwartaal	80	172	166	6	0	125	121	4	60	7	18	3	5	22	26	25	6	13		127
juli	127	27	25	2	0	69	65	4	77	6	14		3	11	18	9	2	3	3	85
augustus	85	49	49	0	0	26	26	0	58	2	7		1	3	8	2		3		108
september	108	44	43	1	0	39	38	1	65	2	9			2	5	5		16		113
3e kwartaal	127	120	117	3	0	134	129	5	67	10	30		4	16	31	16	2	22	3	113
oktober	113	25	24	1	0	33	32	1	73	4	4			5	3	8		9		105
november	105	32	31	1	0	52	52	0	91	3	23		2	11	8	1	1	3		85
december	85	20	20	0	0	47	46	1	131	2	15			4	16	5		5		58
4e kwartaal	113	77	75	2	0	132	130	2	98	9	42		2	20	27	14	1	17		58
Totaal	128	531	511	20	2	601	577	24	73	34	129	3	17	124	128	78	10	70	8	58

Totaaloverzicht CvT Bureau Leeuwarden 01-01-2022 t/m 31-12-2022 - Beklagcommissie

Inrichting	Doorloop termijnen in dagen										Beslissingen													
	Totaal instroom	Instroom klachten	Instroom grieven	Instream grieven	Grief naar klacht	Totaal uitstroom	Uitstroom klachten	Uitstroom grieven	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Gegrondd	Ongegrondd	Deels gegrond	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddelling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan
Leeuwarden	531	511	511	20	2	601	577	24	26	156	68	74	58	219	34	129	3	17	124	128	78	10	70	8
Totaal	531	511	511	20	2	601	577	24	26	156	68	74	58	219	34	129	3	17	124	128	78	10	70	8

Thursday 09 Mar 2023 10:55

Print

Sluit venster

Rooster 2022 P.I. Leeuwarden

Januari		Februari		Maart		April		Mei		Juni	
Zittingen	Post	Zittingen	Post	Zittingen	Post	Zittingen	Post	Zittingen	Post	Zittingen	Post
6 januari	Den Hollander	3 februari	Den Hollander	3 maart	Den Hollander	21 april	Den Hollander	12 mei	Den Hollander	2 juni	Den Hollander
20 januari	Post	17 februari	Post	17 maart	Post	28 april	Post	19 mei	Den Hollander	23 juni	Post
				31 maart	Den Hollander					30 juni	Post
Maandcie.		Maandcie.		Maandcie.		Maandcie.		Maandcie.		Maandcie.	
Groen	Roosjen	Van de Ven	Kort	Groen	El Ouariachi	Kort	Renkema	Roosjen	Terpstra	Van de Ven	Groen
GeDeCo		GeDeCo		GeDeCo		GeDeCo		GeDeCo		GeDeCo	
Slagter	El Ourarichi					Groen	Kort				
Vergadering		Vergadering		Vergadering		Vergadering		Vergadering		Vergadering	
19 januari		16 februari		16 maart		20 april		18 mei		15 juni	

Juli		Augustus		September		Oktober		November		December	
Zittingen	Post	Zittingen	Post	Zittingen	Post	Zittingen	Post	Zittingen	Post	Zittingen	Post
14 juli	Den Hollander	11 augustus	Den Hollander	8 september	Den Hollander	6 oktober	Post	3 november	Den Hollander	1 december	Den Hollander
28 juli	Post	25 augustus	Post	22 september	Den Hollander	20 oktober	Post	17 november	Post	15 december	Post
Maandcie.		Maandcie.		Maandcie.		Maandcie.		Maandcie.		Maandcie.	
El Ouariachi	Kort	Van de Ven	Terpstra	Terpstra	Kort	Groen	Roosjen	Sluiter	Veel	Groen	El Ouariachi
GeDeCo		GeDeCo		GeDeCo		GeDeCo		GeDeCo		GeDeCo	
Roosjen	Renkema					El Ouraichi	???				
Vergadering		Vergadering		Vergadering		Vergadering		Vergadering		Vergadering	
20 juli		17 augustus		21 september		19 oktober		16 november		21 december	

Aantekening:

Mw. D. Postma - Westerhof

Post Met potlood genoteerd